

ACC. N:R. 1.4690

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Pinar Bårtensson*
Härad: *Första* Adress: *Smoared.*
Socken: *Gudmundtorps* Berättat av: *Anna Bårtensson*
Uppteckningsår: *1936!* Född år *1860* *Gudmundtorps*

Uppteckningen rör *Bin och Biskötsel.*

Skriv endast på denna sida!

8 sid.

I.

4690

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1.

Bien och biskötsel.

På 1850-talet var bien och deras skötsel ringa känd. De första som plundrades här i trakten hade sin boplatz i ett skatte. Honungsmängden var ringa. Plundringen skedd på vintern så den bästa honungen hade gått åt som föda till bina på hösten. Bisamhället funnos även på flera platser i ibaliga träd. Bästa brödslag härvidlag var ek. Någon honungsplundring av sådana bisamhället har ej utförts här omkring. Ej heller har någon honung plundrats från humlor, fast sådana samhället funnos det rikligt. Någon skötsel av bin i ibaliga stockar har inte bedrivits här, ty allmänheten hade skräck och rädsla för "biskumpar" bilar.

II.

4690

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2.

Först på 1860-talet sägs den första
biskupsen. Den störste biskopsen med halm-
kupper var ägaren till en egendom benämnd
"Blaris" belägen vid gamla Örnsvägen i
Pindalen. Han hade massor av halm-
kupper uppslagna på lädor, stavar och
stöckar. Även såg halmkupper uppslagna
på "bitänk" fram av dessa bodde i
Råbod Björkstads rosen. Biskupsen av
högflätning används inte här, utan
endast av halm tillverkades kupperna. Slag-
tröskad råghalm var bästa flätningens ma-
terial. För att få jämn tycklek på
halmringarna används ett "pötkorn". Detta
var av ett korn som avsågs till ett par
tumms längd. Halmen stackes så genom hälet
i kornet, för att sedan hålla samman

hatman bands runt om med träspänur.
 De hatmstråna tunnna an mot toppen
 måste nya strå stickas i jämt. Råg-
 axen plockades an då någon råghåna
 lätt kunnat bli kvar i tröskningen. Råg-
 hänsorna lockade mig till kugorna. De
 starkaste träspänur var an basad. För
 att få långa jämna spänur tog man
 de från roten an kuskon upprättande
 stämningarna. Spänurerna skulle ha en
 bredd an en cm och en tjocklek an
 två mm, sålunda tog ett tunt tagen
 trä med barken. De hatmstråna vor
 bundna längs med sammankomningen, vilket
 var beroende på kugornas utseende. Runda
 kugor vor lättast att binda, ty då
 vill man en kort eller en rund pinne

IV.

4690

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

i handen och om denna virades så hvar-
ringarna. Efter hand som ringarna virades
bändes dom samman med spänna med
ett avstånd på fem en mellan varje
spina. Tyngd varv var det mest vanliga
antalet i kuporna. I vissa halmvarvet
gjordes ett hak på en om längd ritat
"kallads" "fluster" eller "gång". Korven eller
pinne skulle sitta under detta för att
kunna se ner i kupan. Inuti ku-
pan lapp sattes ett kors av träpinne
dessa till hjälps åt lina vid byggnad
av hakorna.

Bihupans botten skulle vara en bak-
felanka. Hårt trädelar var lämpligast
ty dessa bestod sig ej vid värme.
Botten var oflätst rund och i samma

4.

V.

4690

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5.

Störst som kikupans bottenvarv. Vid
kupans "fluster" spikades en fyrkantig
träplatta på bottenkanten. Plattan skulle
lita nedåt detta för att allt vatten
skulle rinna av. Denna träplatta
kallades för "flusterbräd". För att lina
lattan skulle komma igen i en kupa
målad flusterbrädan med olika färger.
I bland placerades olika slags bräde
från flusterbrädan ner på marken.
Då kikupans sattes på botten skulle
springarna mellan kupa och botten
tätas. Detta skulle göras nog så ej
mat eller moss trängde sig in. På vissa
tätningssmedjet var "lorbruk", ty detta
had ingen stark lukt med sig, vilket
"koträck" däremot had.

VI.

4690

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6.

Lid flustret på båda sidor sattes ett
par smästingar vilka hindrade kinn
låt gnaga bort lerbrevet. Då lervärmor-
na kommo tidigt (vilket räknades
tiden från rännings flykten till Vidson-
mar) räckte ventylträs ej hufvorna till
från deras arbete. För att utöka dras
plats sattes läder under hufvorna. Detta
gick så till att man gjorde en lyp-
beantig läder samt spikade bräder på
tränorna så att diametern blev lika
med hufvorns botten. Lädan sattes på
libellum och på lädan sattes li-
hufvorna. Nu tätades mellan läda och
hufva med lerbrev, och även mellan
läda och libellum tätades omsorgfullt.
Flustret blev alltså även nu på hufvorna.

VII.

4690

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7.

Kupornas fluster skulle peka mot
söder, ty då verkade solen nästan
hela dagen därpå. Ju fortare solen
vänn sig åt kupornas, ju fortare
kommer kina att börja sitt arbete.
Kort hästen då väderleken blir ky-
ligare måste kuporna ombonas. Ett-
minuar och säckar var lämpligt
därtill. På vintern täcktes kuporna
"överbyggarna" med en "likatt". Denna
var tillverkad av långhalm. Man
tog en långhalmkärr och kast
den ställd om toppen, satte hat-
ten över kupornas och delade ut hal-
men så det kom lika mycket runt
om kupornas. Vid bläst fladdrade
halmen detta användes genom att

VIII.

4690

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8.

Länga halja-ringar ant. Dessa togas
av leaserade tubnor eller haljor.
Kalmhattens topp putsades och spret-
rades till så regnet ej stannar där
Längden på kalmhatten var ej nog
men den skulle räcka mer om Skup-
löttern. Vid sträng vind kunde
även tikuporna tas inombes, då
vanligtvis på vinden eller magasin.